

Григорія Сковороди (до 300 – річчя від дня народження): монографія для студентів та викладачів гуманітарних дисциплін, зокрема викладачів соціальної роботи, управління та суспільних наук. – Львів: «Норма», 2022. – 268 с. з іл.

2. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. Навчальний посібник. – Вид. 4-те, доповнене. – Львів: Афіша, 2000. – 350 с.

3. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник. – Рівне: НУВГП, 2006. – 666 с.

4. Верховна Рада України (ВРУ): Закон №2694-ХІІ від 1992-10-14 «Про охорону праці» [редакція від 2000-03-14].

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПОБУДОВИ І ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Лотарєва Д.В.,
*спеціальності 015 «Професійна освіта
(Аграрне виробництва, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології)»
Миколаївський національний аграрний університет
(м. Миколаїв, Миколаївська область)*

В умовах переходу до ринку командні методи адміністративної системи управління охороною праці органів влади та керівників підприємств поступово замінюються на ринкові механізми. Основним чинником поліпшення стану охорони праці на сучасних підприємствах незалежно від форм власності відповідно до вимог нормативних актів дедалі рішучіше виступає економічна заінтересованість самих підприємств [1]. Наслідки нещасних випадків і порушень нормативних актів стали настільки відчутні, що підприємства самі заінтересовані в додержанні всіх вимог охорони праці.

У роботі підприємств з охорони праці все більшого значення набувають такі фактори:

- економічна заінтересованість керівника в одержанні максимального прибутку, зменшенні витрат на штрафні санкції, ремонт пошкодженого устаткування, відшкодування шкоди потерпілим;
- необхідність постійного підвищення якості й конкурентоспроможності продукції, що можливо лише за сприятливих і безпечних умов праці;
- відповідальність власника за нещасні випадки і відшкодування збитків потерпілим та їх сім'ям;
- необхідність змінювати стратегію розвитку підприємства, забезпечення переваги підприємства перед конкурентами [2];
- необхідність підвищувати продуктивність праці й підвищувати ефективність використання людських, матеріальних і фінансових ресурсів;
- забезпечення досягнення перспективних цілей підприємства, що неможливо без підвищення рівня охорони праці.

Названі фактори змушують власника підприємства постійно і систематично вирішувати питання охорони праці не через адміністративний тиск (приписи державних інспекцій, численні нормативні акти), а завдяки дієвому механізму зменшення рівня виробничого ризику, науково-обґрунтованої системи управління охороною праці (СУОП) на підприємстві.

Практика свідчить, поодинокі заходи з охорони праці на підприємствах не дають необхідного ефекту у забезпеченні дотримання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці [3], створення на робочих місцях в кожному структурному підрозділі належних здорових та небезпечних умов праці. Для цього потрібний системний підхід, за якого заходи з охорони праці будуть застосовуватися виважено, взаємопов'язано, комплексно.

Комплексне управління охороною праці з боку роботодавця та працівників здатне забезпечити підвищення ефективності у цій сфері [4]. З цією метою на підприємстві, з урахуванням його особливостей, розробляється система управління охороною праці.

Управління - це сукупність дій, спрямованих на підтримання та поліпшення функціонування об'єкта відповідно до існуючої програми чи мети

функціонування. У процесі управління орган управління одержує певну інформацію про стан об'єкта управління та стан навколишнього середовища, в якому він перебуває. На основі цієї інформації виробляється рішення, за яким здійснюється вплив на об'єкт управління.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці», стаття № 13 роботодавець повинен забезпечити функціонування системи управління охороною праці. Управління охороною праці на підприємстві є складовою, підсистемою загальної системи управління підприємством, оскільки лише за високого рівня охорони праці може бути забезпечено ефективне виконання завдань, що постають перед підприємством, і досягнення найкращих економічних результатів.

Суб'єктом управління в СУОП на підприємстві в цілому є керівник (головний інженер), а в цехах, на виробничих дільницях і в службах - керівники відповідних структурних підрозділів і служб. Об'єктом управління в СУОП є діяльність структурних підрозділів та служб підприємства по забезпеченню безпечних і здорових умов праці на робочих місцях, виробничих дільницях, цехах та підприємства в цілому.

Головна мета управління охороною праці є створення здорових, безпечних і високопродуктивних умов праці, покращення виробничого побуту, запобігання травматизму та профзахворювань. Вона може бути досягнута шляхом виконання певних функцій управління:

- прогнозування і планування робіт з охорони праці;
- організація роботи;
- оперативне керівництво і координація;
- стимулювання високого рівня охорони праці;
- контроль, облік, аналіз роботи з охорони праці.

Функція управління - це комплекс взаємозв'язаних видів діяльності, що здійснюються суб'єктом управління при цілеспрямованому впливі на об'єкт управління.

Під час виконання завдань управління власник (уповноважений ним орган) має керуватися статтями № 153, № 160, № 161, №№ 163-168 Кодексу законів про працю України, Законом України «Про охорону праці», нормативними актами з перелічених питань, розробленими й затвердженими відповідними органами та зареєстрованими в установленому порядку в Державному реєстрі міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці [5].

Отже, система управління охороною організовується таким чином, щоб здійснювалось адекватне та постійне управління з урахуванням усіх факторів, що впливають на стан охорони праці, і орієнтується на проведення запобіжних дій, що унеможливають виникнення небезпечних ситуацій, але при цьому, у випадку їх виникнення, вона повинна своєчасно реагувати на них та усувати їх.

Список використаних джерел

1. Курепін В. М. Використання ризик орієнтованого підходу у системі управління охороною праці на підприємстві// Економіко-правові дискусії: матеріали III міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та науковців, м. Кропивницький, 30 квітня 2022 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. С. 135-138. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11711>.

2. Запорожець Д. В. Впровадження комплексних заходів з охорони праці запорука безпеки на виробництві // Актуальні проблеми безпеки життєдіяльності людини в сучасному суспільстві: матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-конференції, м. Миколаїв, 24 листопада 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 146-147 URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10492>.

3. Курепін В. М., Стрихар Д. Л. Запровадження заходів з охорони праці в умовах ПОП «Вікторія» Миколаївської області// Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни: матеріали 34-ї студентської науково-теоретичної конференції, м. Миколаїв, 23-25 березня 2022 р/ Міністерство освіти і науки України; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв: МНАУ, 2022. С. 77-84. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11464>.

4. Курепін В.М. Особливості виконання функцій з охорони праці посадовими особами підприємств // Актуальні проблеми трудових відносин під

час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32-34.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11730>.

5. Русавська В. І. Адаптація національного трудового законодавства до законодавства Європейського Союзу // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 36-39.
URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9821>.

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ГЕОДЕЗИЧНИХ РОБІТ

Маркович М.М.,

викладач спеціальних дисциплін

Прилуцького технічного фахового коледжу,

(м. Прилуки, Чернігівська обл.)

Моргун Л.В.,

викладач спеціальних дисциплін

Прилуцького технічного фахового коледжу,

(м. Прилуки, Чернігівська обл.)

Погорєлова В.М.,

викладач спеціальних дисциплін

Прилуцького технічного фахового коледжу,

(м. Прилуки, Чернігівська обл.)

Терницька Н.В.,

викладач спеціальних дисциплін

Прилуцького технічного фахового коледжу,

(м. Прилуки, Чернігівська обл.)

Охорона праці при землеустрої, на топографо-геодезичних роботах пов'язана з умовами польових та камеральних робіт, з технікою та технологією топографо-геодезичного виробництва, а також з науками спеціального профілю – геодезією, аерофотозніманням, фотограмметрією, картографією. Тому працівники повинні вміти правильно оцінити умови праці і прийняти правильні